

DAFTAR ISI

<i>Kandungan</i>	<i>Halaman</i>
Abstrak	i
Abstrack	ii
Penghargaan	iii
Daftar Isi	v
Transliterasi	xi
Kependekan	xii
Senarai Lampiran	xiii
Senarai Rajah dan Jadwal	xiv

BAB I PENDAHULUAN

1.1. Latar Belakang Masalah	1
1.2. Objektif Kajian	4
1.3. Metodologi Penyelidikan	6
1.3.1. Kajian Perpustakaan	6
1.3.2. Kajian Lapangan	9
1.3.3. Metod Penganalisaan Data	10
1.3.3.1. Analisis Hukum	10
1.3.3.2. Analisis Perbandingan	14
1.4. Landasan Tesis Dasar	18
1.4.1. Landasan Dasar Idea <i>Tajdid</i> ; Sebuah Pengantar	19
1.4.2. Fenomena Di Indonesia	26

DAFTAR ISI

<i>Kandungan</i>	<i>Halaman</i>
Abstrak	i
Abstrack	ii
Penghargaan	iii
Daftar Isi	v
Transliterasi	xi
Kependekan	xii
Senarai Lampiran	xiii
Senarai Rajah dan Jadwal	xiv

BAB I PENDAHULUAN

1.1. Latar Belakang Masalah	1
1.2. Objektif Kajian	4
1.3. Metodologi Penyelidikan	6
1.3.1. Kajian Perpustakaan	6
1.3.2. Kajian Lapangan	9
1.3.3. Metod Penganalisaan Data	10
1.3.3.1. Analisis Hukum	10
1.3.3.2. Analisis Perbandingan	14
1.4. Landasan Tesis Dasar	18
1.4.1. Landasan Dasar Idea <i>Tajdid</i> ; Sebuah Pengantar	19
1.4.2. Fenomena Di Indonesia	26

BAB II

KONSEP SYARIAH DAN PERANAN IJTIHAD

2.1. Konsep Syariah	34
2.1.1. Syariah dan Sejarah: Sebuah Pengantar	32
i) Tahap-tahap Pembentukan Syariah	37
ii) Perkembangan Fiqh	40
1) Peranan Sahabat	41
a) Berbagai Kepentingan Di Sebalik Fiqh Sahabat	42
b) Sebab-sebab Terjadinya <i>ikhtilāf</i> Di Kalangan Sahabat	43
c) Karakteristik Dalam Fiqh Sahabat	47
2) Peranan <i>Tābi'īn</i>	50
a) <i>Tābi'īn</i> dan <i>Uṣūl al-Fiqh</i>	51
b) Manipulasi Hadis	54
3) Pemahaman Semula Tradisi dan Sunnah	56
4) Era Pembangunan	58
2.1.2. Sumber-sumber Syariah	58
i) Al-Qur'an	59
ii) Sunnah	65
iii) Ijmā'	70
iv) Qiyas	74
v) Beberapa Teknik Tambahan	76
1) <i>Istiḥsān</i>	76
2) <i>Istislāh</i>	77

3) <i>Al-Qarūrāt</i>	79
4) <i>ʿArf</i>	80
2.2. <i>Ijtihād</i>	80
2.2.1. Pengertian Dasar	80
2.2.2. Peranan <i>Ijtihād</i> dan Reaktualisasi Konsep Islam Moden	82
1) <i>Takḥyīs al-Qadāʾ</i>	87
2) <i>Takhayyur</i>	88
3) Reinterpretasi	89
4) <i>Siyāsah Syarʿiyyah</i>	89
5) Hukum Adat	90
2.2.3. Fakta Krisis dan Ketidakpuasan	90

BAB III KONSEP KEHAKIMAN DALAM ISLAM

3.1. Pengertian dan Kedudukan Hakim Dalam Islam	99
3.2. Perlantikan Hakim	106
3.2.1. Syarat Perlantikan Hakim	106
3.2.2. Hakim Wanita	109
3.3. Perlantikan Hakim Wanita	114
3.3.1. Pendapat Yang Melarang Perlantikan Hakim Wanita	116
3.3.2. Pendapat dan Argumentasi Yang Mengharuskan Perlantikan Hakim Wanita Secara Mutlak	119
3.3.3. Pendapat Yang Mengharuskan Perlantikan Hakim Wanita Dalam Kes Selain Daripada <i>Hudūd</i> dan <i>Qisās</i>	121
3.4. Perbahasan Hujjah Di Kalangan Ulama	124
3.4.1. Penolakan Jumah Terhadap Argumentasi Ibn Jarir	124

3.4.2. Penolakan <i>Jumhūr</i> terhadap Argumentasi Abū Hanīfah	125
3.4.3. Penolakan <i>Jumhūr</i> Terhadap Argumentasi Ibnu Hazm	126
3.5. Konsep Syarak dan Biologi: Sebuah Pembeneran?	127
3.5.1. Konsep Syarak	127
3.5.2. Konsep Biologi	130
i) Faktor Fizikal	132
ii) Faktor Emosional	133
iii) Faktor Intelektual	134

BAB IV

KEDUDUKAN PERADILAN AGAMA DI INDONESIA

4.1. Kedudukan Peradilan Agama Di Masa Penjajahan	135
4.2. Kedudukan Peradilan Agama Di Masa Kemerdekaan	141
4.3. Pengokohan Status Peradilan Agama dan Perundangannya Dalam Sistem Peradilan Di Indonesia	145
4.4. Keberadaan Peradilan Agama Menurut Undang-Undang No. 7 Tahun 1989	153
4.4.1. Tugas dan Bidang Kuasa Peradilan Agama	153
4.4.2. Kedudukan Hakim Dalam Struktur Pentadbiran Organisasi Peradilan Agama	155
4.4.3. Struktur Organisasi Peradilan Agama Mengikut Kelas	159
4.4.4. Penetapan Kelas Pengadilan Agama	162
4.4.5. Jumlah Pengadilan Agama Yang Berada Di Bawah Pengadilan Tinggi Agama	164

4.4.6. Jumlah Hakim Agama	166
4.4.7. Jumlah Hakim dan Perbandingan Jantina	168
4.4.8. Kes-kes Yang Diproses Di Pengadilan Agama	169
4.4.9. Kes-kes Rayuan	171

BAB V

PERLANTIKAN HAKIM WANITA DI MAHKAMAH PERADILAN AGAMA

5.1. Dasar Hukum Perlantikan	174
5.1.1. Undang-Undang Peradilan Agama dan Kompilasi Hukum Islam: Sebuah Pendekatan Politik Sosiologi Kultural	179
5.1.2. Kepastian Hukum Perlantikan Hakim Wanita	187
5.2. Analisis Perbandingan Tentang Perlantikan Hakim Wanita	189
5.2.1. Unsur Nasionalisme Dalam Prinsip Penyusunan Undang-Undang	189
5.2.2. Perlantikan Hakim Wanita Sebagai Proses Ijtihad Dalam Pembaharuan Perundangan Islam	191

BAB VI

PENUTUP

6.1. Kesimpulan	202
6.1.1. Sosiologi Islam Indonesia	202
6.1.2. Pembaharuan Undang-undang Islam	203

6.2 Saran-saran	187
6.2.1 Untuk Pemerintah Indonesia	209
6.2.2 Kepada Ulama	210
BIBLIOGRAFI	212
- Rujukan Berbahasa Melayu	212
- Rujukan Berbahasa Arab	214
- Rujukan Berbahasa Inggeris	219
LAMPIRAN	